

Aan: Gemeente Den Haag
Per: e-mail: lijn16@denhaag.nl
Betreft: zienswijze op de inpassing van Tram 16 Z
Uw kenmerk: RIS 307798
Datum: 28 maart 2021

Geachte gemeente,

Hierbij ontvangt u de zienswijze van Bewonersorganisatie Zeeheldenkwartier De Groene Eland op het concept Voorontwerp voor de inpassing van Tram 16 Z (RIS 307798). Deze zienswijze is gebaseerd op de vele reacties die de bewoners van het Zeeheldenkwartier aan ons gaven in drie druk bezochte fysieke bijeenkomsten, diverse video-overleggen en via de e-mail etc.

Wij zijn blij dat er nu een voorontwerp ligt. En waarderen de wijze waarop jullie ons betrokken hebben bij de totstandkoming hiervan, waarvoor dank! Hoewel wij ons op hoofdlijnen kunnen vinden in het ontwerp, geven wij met deze zienswijze een aantal punten mee, en vragen jullie om deze over te nemen. Daarnaast stellen wij een aantal vragen die wij graag beantwoord zien. Wij hebben deze zienswijze onderverdeeld in majeure punten (groot belang) en overige punten.

Majeure punten

1. Verlies aan parkeerplekken.

Er verdwijnen meer dan 80 parkeerplaatsen in en rondom de Zoutmanstraat en door een recente wijziging rondom het Prins Hendrikplein 30 parkeerplaatsen voor bewonersparkeervergunninghouders. De wijk kent een jarenlange torenhoge parkeerdruk van ver boven de 90%. Dit betekent dat de gemeente geacht wordt maatregelen te nemen. Gedurende het participatietraject is door de gemeente meermaals de toezegging gedaan dat het verlies aan parkeerplaatsen ten gevolge van dit plan gecompenseerd zou worden. Ook is een aantal keer gezegd dat deze compensatie (al dan niet deels) in parkeergarage de Zeeheld zou zijn. Pas veel later werd duidelijk dat parkeren in garage de Zeeheld helemaal niet mogelijk is met een bewonersvergunning. In de informatiebijeenkomst van de gemeente op 25 februari 2021 zei de projectleider, dat het tarief iets duurder was. Dit is misleiding, want voor deze garage wordt een stallingstarief gerekend dat ca. 8x hoger is. Wij zijn daarom van mening dat parkeergarage de Zeeheld geen compensatie is voor de verloren gegane parkeerplaatsen in de wijk. Daarom vragen wij u om uw toezegging tot compensatie van parkeerplaatsen waar te maken, dan wel door het toestaan van parkeren met een bewonersvergunning in parkeergarage De Zeeheld, dan wel op een andere voor de bewoners kostenneutrale wijze.

Voorts vragen we van de gemeente maatregelen, die de parkeerdruk in de hele wijk verlagen.

2. Trillingen en geluid door de zwaardere trams

Wij hebben de geluid- en trillingsrapportage gelezen maar zijn daardoor niet gerustgesteld.

- a. In de geluid- en trillingsrapportage wordt uitgegaan van Avenio trams. Betekent dit dat er gedurende de levensduur van het spoor geen andere, zwaardere, trams (bv Randstadrail) over dit tracé zullen rijden? Bijvoorbeeld door een wijziging van de dienstregeling? Wanneer de mogelijkheid bestaat dat zwaardere trams in de toekomst dit spoor gaan gebruiken vragen wij u met klem om ook berekeningen uit te voeren voor dit type tram en deze onderzoeksresultaten met ons te delen. En om, wanneer deze onderzoeksresultaten daartoe aanleiding geven, over te gaan tot aanpassing van het ontwerp zodat geluid en trillingen binnen de normen blijven.
- b. Bewoners willen zo spoedig mogelijk helderheid over welke geluid- en trillingsnormen er voor aanleg en exploitatie van tramlijnen gelden. We willen zekerheid, dat de toegepaste technieken toekomstvast voldoen aan de geldende normen voor geluid- en trillingsoverlast.
- c. We verwachten, dat de gemeente tijdig voor alle bewoners langs het tracé onafhankelijke nulmetingen gaat faciliteren én een 1-meting in de eerste maanden, dat de lagevloertram rijdt. Doel is vast te stellen of de trillingen en de geluidshinder binnen de gestelde normen blijven. Bewoners participeren hier volwaardig in.
- d. We stellen voor dat de gemeente de ervaringen bij de aanleg van de Uithoflijn in Utrecht meeneemt.
- e. Gezien het feit dat er veel mensen dicht langs het tracé wonen, er veel oude bebouwing is, en dat door meerdere bewoners nu al overlast wordt ervaren door trillingen, vragen wij u er zorg voor te dragen dat het gehele tracé aan de SBR normen voldoet.
- f. Tijdens de presentatie richting bewoners en in de stukken is gezegd dat de Vondelstraat in zijn geheel van dempende maatregelen (ABC constructie) voorzien zal worden. In het trillingsrapport worden echter verschillende scenario's hiervoor gehanteerd. Graag bevestiging dat de hele Vondelstraat en de andere delen van het tracé van dempende maatregelen zullen worden voorzien.
- g. In de plannen wordt de aanleg van dempende maatregelen voor een deel van de Laan van Meerdervoort uitgesteld tot ca. 7 jaar na geplande oplevering van het aangepaste tracé. Wij verwachten dat dit tot overlast gaat leiden. Niet alleen voor de bewoners langs dit deel van het tracé maar ook voor de grotere omgeving wanneer de tram over 7 jaar opnieuw voor lange tijd buiten dienst zal moeten voor deze werkzaamheden. Wij vragen u daarom dit deel gelijk mee te nemen in de werkzaamheden.

3. Het autoluw maken van de Zoutmanstraat

Dit voornemen leverde in de mailbox van de bewonersorganisatie en in de drie openbare sessies die de bewonersorganisatie samen met de BIZZ organiseerde talrijke en in meerderheid negatieve reacties.

- a. De door de gemeente aangegeven uitgangspunten voor de aanpak van de Zoutmanstraat zijn gericht op het inpassen van de lagevloertram en verbetering van de fietsveiligheid. Wij zijn van mening dat door het opheffen van parkeerplaatsen al voldoende ruimte ontstaat om dit doel te bereiken. Autoluw maken van de straat is daarom echt niet nodig.
- b. Wij zien het autoluw maken van een deel van de Zoutmanstraat dan ook als een oplossing voor een niet bestaand probleem. Terwijl dit tegelijkertijd dit wel een probleem creëert. De vrees is dat er veel sluipverkeer ontstaat in andere straten, die er niet geschikt voor zijn. Het wordt er niet veiliger op. Er wonen niet alleen mensen in de zogenaamde 'woonstraten' maar ook in de Elandstraat, Waldeck Pymontkade en Vondelstraat. Bovendien hebben bewoners geen enkele economische of leefbaarheidsstudie gezien ter onderbouwing van dit plan.
- c. Het autoluw maken van de Zoutmanstraat vinden wij ook een verkeerstechnisch onlogische oplossing aangezien de straten die verbonden worden, de Prins Hendrikstraat en de Piet Heinstraat beide niet autoluw zijn, maar tweerichtings- resp. eenrichtingsverkeer zijn. Dit leidt

tot een onverwachte/onoverzichtelijke verkeerssituatie die in onze ogen de verkeersveiligheid niet ten goede komt.

- d. Aangezien de straat niet autovrij, maar autoluw wordt, wordt het automatisch gevaarlijker voor fietsers en voetgangers, omdat auto's onverwacht van twee kanten de straat in kunnen en zullen rijden. Bovendien hebben voetgangers in autoluwe straten de neiging midden op straat te lopen, wat tot gevaarlijke situaties leidt bij fiets- en tramverkeer (hoewel van andere schaalgrootte denken wij aan eenzelfde type problematiek als nu in de Grote Marktstraat het geval is).
- e. Doordat door het doorgaande verkeer, maar ook mede door bewoners in de omliggende straten meer omgereden moet worden, worden er meer kilometers gemaakt. Dit heeft een nadelig effect op de luchtkwaliteit.
- f. De handhaving van de laad- en losverkeer en vrachtwagens die wel door de Zoutmanstraat mogen rijden is onduidelijk. Hoe wordt dit bestemmingsverkeer bepaald en geregeld en misbruik voorkomen?
- g. Het is onduidelijk hoe de inrichting van het straatbeeld is met de mogelijkheden van laden en lossen voor de winkels. De verwachting is dat vrachtauto's schade aanrichten aan de nieuw ontworpen herinrichting.
- h. De aanrijroute voor laad- en losverkeer vanaf het Prins Hendrikplein lijkt onlogisch en verkeersonveilig, aangezien zij aan de linkerkant van de weg (d.w.z. tegen het fiets- en tramverkeer in) moeten gaan rijden om te kunnen parkeren.
- i. Het lijkt wel of de gemeente streeft naar het autovrij maken van het centrum, waaronder het Zeeheldenkwartier. We merken, dat hiervoor de parkeerruimte verminderd wordt, maar we zien niet dat de OV-toegankelijkheid afdoende verlichting biedt. Wij vinden, dat de afstand tussen de tramhaltes terug moet naar maximaal 300 meter in het Zeeheldenkwartier.

Daarom vragen wij om de Zoutmanstraat open te houden voor autoverkeer in beide richtingen. En met dit besluit ook af te zien van de hieraan gerelateerde maatregel van het afsluiten van een deel van de Laan van Meerdervoort in de spits, daar dit tot sluipverkeer zal leiden.

Overige punten

4. In het ontwerp is het **Vondelpleintje** verkeerskundig aangepast. Maar bewoners geven aan niet blij te zijn met de landschappelijke inrichting ervan. De inpassing van de nieuwe tram biedt een uitgelezen kans om dit te verbeteren. Bewoners willen dit plein echt verkeerskundig én stedenbouwkundig beter en zouden graag met de gemeente in gesprek gaan om deze inrichting te verbeteren.
5. De inrichting van het **Prins Hendrikplein** is nog niet optimaal horen we van bewoners én van de vrijwilligers van het Zeeheldenfestival.
 - Heel veel bewoners willen de huidige acht ingangen van het plein behouden. Deze liggen in het verlengde van de stoepen van Zoutmanstraat en Prins Hendrikstraat. Daar is in het verleden over nagedacht.
 - De voorgestelde vier ingangen liggen in het verlengde van fietsroutes en nodigen daarmee fietsers uit om recht over het plein te fietsen.
 - Voor kinderen die op het plein spelen is oversteken waar de entrees nu zijn ook veiliger. Voor de herkenbaarheid en verkeersveiligheid voor voetgangers willen we bij elke ingang een zebra.

We vragen u daarom om voor de uitwerking van de verdere inrichting van het Prins Hendrikplein in overleg gaat met de gebruikers van het plein.

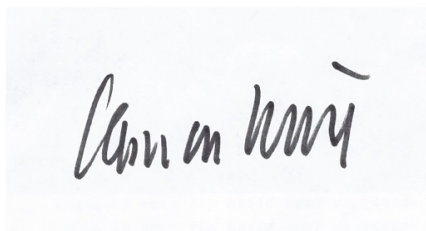
6. In het VO geeft de gemeente een impressie van de nieuwe Zoutmanstraat.

- Wat onder andere opvalt is de brede asfaltvlakte, die de afvoer van hemelwater beperkt en zorgt voor hittestress. Waarom komen er geen klinkers, zoals op zojuist gerenoveerde Plein 1813?
- Wij snappen niet, waarom in het profiel van de Zoutmanstraat de bomen verdwenen zijn. In eerdere concept ontwerpen stonden deze er juist wel in. We zien graag meer groen ook tegen de genoemde hittestress.

7. Verplaatsing halte **Bilderdijkstraat naar Florencia: niet alle bewoners van het Zeeheldenkwartier zijn hier blij mee. Er zijn tal van locaties in de stad die vergelijkbaar zijn als de Bilderdijkstraat en waar wel een halte is. Ook vanuit Kortembos horen wij bezwaren over deze verplaatsing. Wij vragen u te onderzoeken of de halte bij de Bilderdijkstraat/Noordwal kan blijven.**

8. Bewoners verheugen zich op de nieuwe tram en vrezen tegelijkertijd een langgerekte en langdurige bouwput door het Zeeheldenkwartier. Kunt u aangeven op welke wijze de gemeente hiermee omgaat? Wij willen, dat minimalisatie van verkeershinder maximaal wordt meegenomen bij de selectie van de aannemer.

Met vriendelijke groet,

Wybe van de Kuinder, secretaris

Bewonersorganisatie Zeeheldenkwartier De Groene Eland